

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 362
van **CATHY COUDYSER**
datum: 14 juni 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Vlaamse lijst voor Immaterieel Cultureel Erfgoed - Kandidaturen

In de beleidsnota Cultuur gaf de minister aan dat erfgoedgemeenschappen die zorg dragen voor immaterieel erfgoed hun erfgoed kunnen laten opnemen op de Inventaris Vlaanderen. Hij heeft daarenboven de intentie geuit om deze Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed verder uit te breiden met jaarlijks twee oproepen voor nieuwe elementen. Op basis van het advies van de expertencommissie beslist hij over de geselecteerde nominaties die worden opgenomen in het register voor een periode van drie jaar.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota verduidelijkte de minister dat erfgoedgemeenschappen uiterlijk op 15 april en 15 oktober een aanvraag kunnen indienen voor opname van immateriële erfgoedpraktijk op de Vlaamse inventaris via www.immaterieelerfgoed.be.

1. Kan de minister aangeven hoeveel erfgoedgemeenschappen op 15 april 2021 een nominatie hebben ingediend voor opname van een welbepaalde immaterieel erfgoedpraktijk op de Inventaris Vlaanderen vanaf 1 juli 2021? Kan hij de verschillende nominaties beknopt toelichten?
2. Welk advies heeft de minister over de ingediende nominaties ontvangen vanwege de expertencommissie immaterieel cultureel erfgoed?
3. Welke nominaties zullen finaal aan de Inventaris Vlaanderen worden toegevoegd?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 362 van 14 juni 2021
van **CATHY COUDYSER**

1. Uiterlijk op 15 april dienden 2 organisaties een aanvraag in voor opname van een element Immaterieel Cultureel Erfgoed op de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. Stad Gent diende een aanvraag in voor 'Gentse Feesten' en het Sint-Julianusgasthuis diende een aanvraag in voor 'Pelgrimstafel in het Sint-Julianusgasthuis'
2. Het advies dat de expertencommissie gaf voor 'Gentse Feesten': *De commissie vindt het een mooi uitgewerkt, breed en zorgvuldig aangepakt dossier. Zeker gezien het geen eenvoudig te beschrijven of te borgen element is door de veelheid aan partners. De commissie heeft een dubbel gevoel bij het feit dat het dossier door een schepen is ingediend: aan de ene kant is het een extra steun, aan de andere kant is het wat vreemd, omdat het kan overkomen als politieke recuperatie. Op zich kan de commissie zich vinden in het feit dat het is ingediend door de stad, maar heeft ze meer moeite met het feit dat het een specifieke schepen is, die indient.*

De voorzitter heeft de begeleidende organisatie naar aanleiding van de indiening door de schepen op voorhand gecontacteerd, de indiening van het dossier door de schepen zou eerder om pragmatische redenen zijn dan politieke. Het is immers niet eenvoudig om vanuit een samenwerking tussen een hele reeks kleinere vzw's, één trekker te kiezen die het dossier indient. Omwille van het evenwicht, en continuïteit naar de toekomst, werd er dan ook bewust voor gekozen om het vanuit de stad in te dienen.

Ondanks het feit dat het dossier werd ingediend door de schepen, staat de erfgoedgemeenschap wel centraal in dit dossier en is ze voldoende bevraagd en gedocumenteerd.

De commissie vindt het een zeer breed gedragen aanvraag.

De bewoners van de feestzone worden vermeld in het dossier, maar daar had de commissie graag wat meer informatie over gehad. In het dossier gaat het voornamelijk over de partners in het organisatiecomité, de commissie mist de echt lokale stedelijke gemeenschap in het dossier en hoe die betrokken wordt. Vermoedelijk zijn zij wel betrokken, maar dat had iets beter mogen uitgewerkt worden in het dossier. De Gentenaar zelf wordt wat gemist in het dossier.

Het werken met getuigenissen en de brede bevraging, ondanks corona, vond de commissie sterk.

De borgingsacties zelf, zijn ook een positief punt: er wordt ingezet op een duurzaam erfgoedzorgtraject o.a. rond archivering. Uit het dossier blijken ook sterke samenwerkingen met diverse erfgoedpartners die in de stad gevestigd zijn, op een geïntegreerde manier: Histories, Huis van Alijn, AMSAB... waarbij krachten worden gebundeld.

De commissie stelt zich vragen rond een eventuele onderliggende agenda van (internationale) citymarketing: het is onduidelijk of die agenda er is, en op zich is het

lokale wel heel sterk aanwezig, wat heel positief is, maar de aanvragers hadden dit aspect duidelijker kunnen uitwerken in het dossier.

In het dossier komen naast het hedendaagse stadsfestival ook andere vormen van immaterieel erfgoed die gedijen in het geheel van de Gentse Feesten aan bod; ze worden in het dossier soms specifiek uitgelicht, wat de indruk kan wekken dat ze onderscheiden worden in het geheel van de Feesten, terwijl ze wellicht spontaan deel van het diverse geheel aan activiteiten zijn. Anderzijds is die reflectie op de kracht van de Gentse Feesten in het verbinden van diverse immaterieel-erfgoedvormen zeker waardevol.

De commissie hoopt dat de zoektocht die naar voren komt in het dossier, niet te veel 'top down' zal geregisseerd worden. De commissie hoopt dat het nadenken over duurzaam omgaan met immaterieel erfgoed een hefboom kan zijn om die oefening op een heel gedragen manier te doen en vraagt aandacht te hebben voor commercialisering.

De commissie vindt de SWOT-analyse sterk uitgewerkt. In de SWOT-analyse bij de zwaktes wordt aangegeven dat er geen duidelijke inhoudelijke homogeniteit is en ze niet over een duidelijk profiel beschikken naar de internationale legitimatie toe. Dit was voor de commissie niet duidelijk.

De commissie ziet een mogelijk knelpunt in het feit dat de aanvraag heel veel 'eigenaren' van het evenement vermeldt: dat maakt het immers wat fragiel als niemand in staat is een profiel te bepalen en rekening te houden met alle meningen. De commissie ziet dit dossier als een poging van de stad, als heel betrokken partner, om daar terug visie in te steken vanuit een duurzaam borgingsplan voor het levende erfgoed dat de Gentse Feesten vormen. Het is wat schakelen tussen een groot publieksevenement en iets wat veel betekenislagen heeft voor heel veel betrokkenen.

Heel positief is ook het hedendaags documenteren en verzamelen. De commissie vindt dit heel interessant en hoopt dat ze dit zullen delen met andere gemeenschappen.

De commissie vindt het heel mooi dat dit aan de iets grotere steden in Vlaanderen de kans biedt om op een geïntegreerde manier met archieven, musea e.d. samen de schouders onder een erfgoedpraktijk te zetten.

De borgingsacties naar de toekomst toe zijn allemaal ingevuld en uitgewerkt, maar hier is minder een prioriteitenstelling aangegeven. Het lijkt de commissie toch raadzaam om prioriteiten te stellen en in de tijd uit te zetten.

De vermelding van crowd management vindt de commissie positief maar de commissie mist verdere info over veiligheid in het dossier.

Er is relatief weinig aandacht gegeven aan het doorgeven: de continuïteit op lager niveau is niet zo aanwezig in het dossier, maar vermoedelijk is dit wel meegenomen door de kleinere vzw's. Door het feit dat alles ingebed is in een stedelijke organisatie lijkt de continuïteit wel gewaarborgd, maar de vraag is o.m. of de stedelijke diensten het meer organisatorisch gaan overlaten aan vzw's of 1 overkoepelende vzw.

Aan de begeleidende organisatie wordt meegegeven dat het belangrijk is om in te zetten op de toekomst rond het doorgeven en te werken met tools om de continuïteit te verzekeren, met aandacht voor de diverse types betrokkenen bij het doorgeven.

De commissie meent dat aan de criteria, voor plaatsing op de Inventaris Vlaanderen, ruim voldaan is.

Het advies dat de expertencommissie gaf voor 'Pelgrimstafel in het Sint-Julianusgasthuis': De commissie vindt het een mooi uitgewerkt, breed en zorgvuldig aangepakt dossier.

De borgingsacties zijn een sterk punt in het dossier. Zo wordt er ingezet op een duurzaam erfgoedtraject o.a. rond hedendaags documenteren en archivering, waaruit volgens de commissie ook een sterke en geïntegreerde samenwerking blijkt tussen erfgoedpartners als Histories, Huis van Alijn, AMSAB, ... waarbij krachten worden gebundeld. Niettegenstaande het feit dat de borgingsacties sterk zijn uitgewerkt, mist de commissie wel wat prioritering, en raadt ze dan ook aan om die prioriteiten wel degelijk te stellen. De commissie vindt het ook belangrijk om specifiek voor 'de Gentenaar' borgingsacties op te zetten.

De commissie ziet voor de toekomst 'commercialisering' als een aandachtspunt. Ze moedigt de erfgoedgemeenschap aan, om hier aandacht aan te besteden. De erkenning op de Inventaris Vlaanderen, en de zorg voor het erfgoed, die hier uit voortvloeit, kunnen een hefboom zijn om, op een gedragen manier en met participatie van de diverse betrokkenen, een kader uit te werken voor een duurzaam omgaan met het erfgoed. Zo mag er voor de commissie meer aandacht gaan naar de stem van alle Gentenaars bv. de bewoners van de feestzone,...

De vermelding van crowd management vindt de commissie positief maar de commissie mist verdere info over veiligheid in het dossier.

Op zich vindt de commissie het wat merkwaardig dat de aanvraag is ingediend door een politiek mandataris. De keuze om de stad Gent te laten indienen is zeker begrijpelijk, vanuit de coördinatie van een heel netwerk, omwille van evenwichten in de werkgroep en omwille van continuïteit naar de toekomst. Maar indiening door een specifiek politiek mandataris is op zich wat ongewoon. Anderzijds is het dossier duidelijk breed gedragen door vele spelers, wat ook blijkt uit de getuigenissen en de brede bevraging. Temeer in coronatijden vindt de commissie deze bevraging en steunacties een sterk punt.

Heel positief vindt de commissie het hedendaags documenteren en verzamelen. De commissie vindt dit heel interessant en hoopt dat ze dit zullen delen met andere gemeenschappen.

De commissie vindt het heel mooi dat dit aan de iets grotere steden in Vlaanderen de kans biedt om op een geïntegreerde manier met archieven, musea e.d. samen de schouders onder een erfgoedpraktijk te zetten.

3. Zowel 'Gentse Feesten' als 'Pelgrimstafel in het Sint-Julianusgasthuis' zullen worden toegevoegd aan de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed.